

ΑΛΛΑΝ ΠΕΡΣΥ

Συγγραφέας του μπεστ σέλερ
Νίτσε, 99 μαθήματα
καθημερινής φιλοσοφίας

ΣΑΙΞΠΗΡ
ΓΙΑ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ
72 ΜΥΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΦΩΣ
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΓΑΘΗ ΔΗΜΗΤΡΟΥΚΑ

 ΕΚΛΟΕΣΙ
ΠΑΤΑΧΗ

ΣΑΙΞΠΗΡ
ΓΙΑ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΑΛΛΑΝ ΠΕΡΣΥ

ΣΑΙΞΠΗΡ
ΓΙΑ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ
72 ΜΥΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΝΕΙ ΦΩΣ
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΓΑΘΗ ΔΗΜΗΤΡΟΥΚΑ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Λογοτεχνικά δοκίμια
Άλλαν Πέρσυ, *Σαίξπηρ για ερωτευμένους.*

72 μυστικά για να δίνει φως ο έρωτας στη ζωή μας
Τίτλος πρωτοτύπου: *Shakespeare para enamorados*

Μετάφραση: Αγαθή Δημητρούκα
Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Διορθώσεις: Αντωνία Γουναροπούλου
Σελιδοποίηση: Παναγιώτης Βογιατζάκης
Φιλμ, μοντάζ: Γιώργος Κεραμάς
Copyright© Allan Percy, 2015

Copyright© Penguin Random House Grupo Editorial, S.A.U., 2015
Translation rights arranged by Sandra Bruna Agencia Literaria, SL
All rights reserved

Copyright© για την ελληνική γλώσσα Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ
(Εκδόσεις Πατάκη), 2014

Πρώτη έκδοση στην ισπανική γλώσσα από τις εκδόσεις Debolsillo,
Βαρκελώνη, 2015

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,
Αθήνα, Οκτώβριος 2015

KET 9481 ΚΕΠ 833/15
ISBN 978-960-16-6373-9

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΣΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ),
570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55
Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Αφιερωμένο σε όσους έχουν αγαπήσει,
σε όσους αγαπάνε
και σε όσους θ' αγαπήσουν

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα μυστικά μονοπάτια του έρωτα

11

72 μυστικά για να δίνει φως ο έρωτας στη ζωή μας

15

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σαίξπηρ: μια ζωή θεάτρου

181

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

189

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα μυστικά μονοπάτια του έρωτα

Από όλα τα ζητήματα που απασχολούν τον άνθρωπο, κανένα δεν έχει μεγαλύτερη σημασία από τον έρωτα. Μπορούμε να απαρνηθούμε την επιτυχία, τον πλούτο και την αναγνώριση, αλλά το να απαρνηθούμε τα σχέδια της καρδιάς είναι σχεδόν αδύνατον.

Το να αγαπάμε και να αγαπιόμαστε είναι μια ανάγκη τόσο ζωτική όσο ο αέρας, το νερό, η τροφή και ο ύπνος.

Όταν είμαστε ερωτευμένοι, μια ανεξήγητη δύναμη μας διακατέχει και μας ωθεί να ενεργούμε με γενναιότητα και αυθεντικότητα. Ξαφνικά μαθαίνουμε τι σημαίνει να είσαι ζωντανός με όλη τη σημασία που έχει αυτή η φράση.

Ο έρωτας κινεί τον κόσμο είτε για καλό είτε για κακό. Το τυφλό πάθος για κατάκτηση μιας χώρας ή

για επιβολή μιας ιδέας έχει εξαπολύσει πολλούς ολέθριους πολέμους. Ωστόσο, το ίδιο πάθος έχει οδηγήσει εξερευνητές να ανακαλύψουν καινούριους τόπους, έχει δώσει ώθηση στην επιστήμη κι έχει επισπεύσει κοινωνικές αλλαγές τις οποίες απολαμβάνουμε σήμερα.

Το βιβλίο που έχεις στα χέρια σου μιλάει για τον έρωτα, για την αγάπη του ζευγαριού και, κυρίως, για τη μαγεία που τον περιβάλλει. Με τη μεγαλοφυΐα από το Στράτφορντ-απόν-Έιβον ως οδηγό, θα αρχίσουμε ένα ταξίδι στα μονοπάτια της καρδιάς για να ξεθάψουμε τους θησαυρούς της, αλλά και για να μάθουμε τους θανατερούς γκρεμούς της.

Κάθε κεφάλαιο έχει ως επικεφαλίδα μια ρήση του παγκόσμιου αυτού συγγραφέα, ο οποίος, πριν από τέσσερις αιώνες, ήξερε να αποδίδει όπως κανένας άλλος το δράμα και την κωμωδία που περιέχονται στα ανθρώπινα πάθη. Γιατί η ζωή είναι καθαρό θέατρο και είμαστε ευγνώμονες που μπορούμε να πατάμε, καθημερινά, πάνω σε μια σκηνή όπου οτιδήποτε μπορεί να συμβεί.

Τα λόγια του Σαίξπηρ μάς χρησιμεύουν για να διερευνήσουμε το ερωτικό αίσθημα από όλες τις πλευρές του. Από τον κεραυνοβόλο έρωτα μέχρι την τέχνη της γοητείας, περνώντας από τη ζήλια, τη μελαγχολία ή την αγάπη που διαρκεί, το μικρό αυτό βιβλίο θα μας ξεναγήσει στη γεωγραφία του πιο μεγαλειώδους από τα αισθήματά μας.

Τι μας συμβαίνει όταν είμαστε ερωτευμένοι; Γιατί κάποια άτομα καταφέρνουν να ελκύσουν το πρόσωπο που επιθυμούν, ενώ άλλοι παραμένουν μόνοι; Υπάρχει κάποιο μυστικό για να κρατάει κανείς ζωντανή μια σχέση; Πώς είναι ο έρωτας στη δεύτερη ευκαιρία;

Στα επόμενα εβδομήντα δύο κεφάλαια θα μάθουμε την απάντηση σε αυτά τα ερωτήματα και σε πολλά άλλα. Θα ξεκινήσουμε από μια αρχή που ποτέ δεν πρέπει να αγνοούμε: «Μόνον όποιος αγαπάει τον εαυτό του, αποδεχόμενος τις αρετές και τις ατέλειές του, αξίζει την αγάπη του άλλου».

Ως εκ τούτου, θα αγαπήσουμε τον εαυτό μας και θα αφεθούμε να μας αγαπήσουν. Και για να το κάνουμε καλά, θα δοκιμαστούμε στα μυστικά μονοπάτια της πιο δύσκολης, ενθουσιώδους και ευχάριστης των τεχνών.

Θα ανέβουμε στη σκηνή, λοιπόν, με τον Σαίξπηρ, ο οποίος ενέπνευσε αυτόν που γράφει τούτες τις γραμμές, κι εσύ θα ερμηνεύσεις τον πρωταγωνιστικό ρόλο.

Εμπρός, η αυλαία ανοίγει!

Άλλαν Πέρσυ

*72 μυστικά
για να δίνει φως
ο έρωτας στη ζωή μας*

*Αν δε θυμάσαι την πιο ανάλαφρη τρέλα, που
ο έρωτας σ' έβαλε να κάνεις, τότε δεν έχεις αγαπήσει*

Ο έρωτας και η τρέλα πάνε μαζί, προπαντός στη νεότητα, όταν η απειρία προστίθεται σε μια εξιδανικευμένη άποψη της έννοιας του ζευγαριού.

Συχνά, οι ρομαντικές ταινίες και τα ρομαντικά μυθιστορήματα μεταδίδουν το μήνυμα ότι κάθε ειδύλλιο πρέπει να βιωθεί με τρόπο απόλυτο και παθιασμένο, γιατί, όπως έλεγε ο Πλάτωνας, «Δεν υπάρχει άνθρωπος ο οποίος, όσο δειλός και να είναι, να μην μπορεί να γίνει ήρωας από έρωτα».

Γι' αυτό, ένας κεραυνοβόλος έρωτας είναι ισχυρό ερέθισμα για την ύπαρξή μας, δεδομένου ότι αυτή καταλήγει πιο ηρωική και πιο λαμπερή. Από την άλλη μεριά, ο έρωτας είναι επίσης βάλσαμο, χάρη στις ευεργεσίες που μας αποφέρει:

- Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης από το απλό γεγονός ότι αισθανόμαστε αγαπημένοι, αξιοθαύμαστοι και αξιόλογοι.
- Αύξηση της δημιουργικότητας γιατί δε θέλουμε να πάψουμε να εκπλήσσουμε τον άλλο.
- Μεγαλύτερη αντίσταση απέναντι στα προβλήματα της καθημερινότητας.

Ωστόσο, ο έρωτας είναι δίκικο μαχαίρι. Όπως αποδεικνύουν πολλές τραγωδίες του Σαίξπηρ, μια φλογισμένη καρδιά είναι επίσης μια πηγή μόνιμης οδύνης, πέρα από πυξίδα που μπορεί να μας οδηγήσει σε λάθος δρόμους.

Μια και μιλάμε για τρέλες, ας δούμε μερικές που ποτέ δε θα έπρεπε να κάνουμε από έρωτα:

- Να απαρνιόμαστε τις προτεραιότητές μας και τον τρόπο ύπαρξής μας.
- Να υποτάσσουμε όλη την ευτυχία μας στις φροντίδες που μας παρέχει άφθονα το αγαπημένο πρόσωπο.
- Να δημιουργούμε δεσμούς εξάρτησης, με τα συνακόλουθα αρνητικά συναισθήματα.
- Να σκεφτόμαστε ότι μπορούμε να ζήσουμε «με αέρα κι έρωτα».

Μάθημα πρώτο: δεν αρκεί να αγαπάμε. Για να ξέρουμε να ζούμε με ή για κάποιον, πρώτα χρειάζεται να μάθουμε να ζούμε για τον εαυτό μας.

*Καλύτερα να είσαι βασιλιάς της σιωπής σου
παρά σκλάβος των λόγων σου*

Κατά τη διάρκεια του φλερτ χρησιμοποιούμε χιλιάδες λέξεις για να γνωριστούμε με τον άλλο, για να τον καταλάβουμε, για να του εκφράσουμε τα αισθήματά μας, για να τον προκαλέσουμε, για να τον κάνουμε να χαμογελάσει, για να τον κολακέψουμε...

Το ζήτημα είναι τι κάνουμε αν η σχέση ευδοκιμήσει, όταν έχουμε δείξει τα καλύτερα χαρτιά μας και μας μένει απλώς να διηγούμαστε καθημερινές ασήμαντες ανεκδοτολογίες. Αρκεί αυτό για να γεμίζει τον χρόνο που μοιραζόμαστε με το αγαπημένο πρόσωπο;

Ίσως ναι, όταν γυρίζουμε κατάκοποι από τη δουλειά, με ελάχιστο χρόνο και πολλή νύστα, όμως τι συμβαίνει τα Σαββατοκύριακα ή στις διακοπές;

Δε συμβαίνει τίποτα.

Πράγματι, δε χρειαζόμαστε ούτε καν μια τηλεόραση να γεμίζει με ηχητική επένδυση θορύβου το σαλό-νι μας για να αισθανόμαστε άνετα. Υπάρχει κάτι άλλο, πολύ πολυτιμότερο, να μοιραζόμαστε ως ζευγάρι όταν δεν έχουμε κάτι καινούριο να πούμε: η σιωπή.

Ένα σύμπτωμα καλής υγείας στα ζευγάρια είναι το να μπορούν και τα δύο μέλη να μοιράζονται την απουσία ήχων, είτε διαβάζοντας βιβλία είτε χαζεύοντας το ηλιοβασίλεμα από το παράθυρο.

Το ότι η σιωπή μπορεί να είναι όμορφη και επιπλέον να μοιράζεται το απέδειξε ο Τζον Κέιτζ με το έργο του 4'33'', ένα μουσικό κομμάτι τεσσάρων λεπτών και τριάντα τριών δευτερολέπτων καθαρής σιωπής, έργο για ορχήστρα σε μεγάλες αίθουσες.

Στην πρεμιέρα, το κοινό έμεινε κατάπληκτο με το κομμάτι αυτό, όπου οι μεν μουσικοί δεν κινούνταν, ο δε μαέστρος παρέμενε ακίνητος να κρατάει την μπαγκέτα, προσέχοντας μόνο το ρολόι, ώσπου, μόλις πέρασαν τέσσερα λεπτά και τριάντα τρία δευτερόλεπτα, σήκωσε την μπαγκέτα και κατέβασε το κεφάλι για να δεχτεί τα χειροκροτήματα.

Οι θεατές φάνηκαν συγκινημένοι, ίσως γιατί δεν είμαστε συνηθισμένοι να αγκαλιάζουμε τη σιωπή, μια ρομαντική ηχητική μπάντα, ιδανική για να μοιραζόμαστε την οικειότητα ως ζευγάρι.

*Το να φυλάω κάτι για να με βοηθάει να σε θυμάμαι
θα πει πως παραδέχομαι ότι μπορώ
να σε ξεχάσω*

Παρόλο που η ρήση αυτή εκφράζει έναν αδιαμφισβήτητο συλλογισμό, στους ερωτευμένους αρέσει να φυλάνε αντικείμενα που ανακαλούν την παρουσία του αγαπημένου προσώπου, αν και το απόσπασμα αυτό μας λέει ότι το αληθινό αίσθημα δεν έχει ανάγκη από τέτοια ενθύμια.

Αναμφίβολα, τα ποιήματα είναι το μεγάλο ελιξίριο που φυλάει τις ουσίες της καρδιάς, και γράφονται από τη στιγμή που μπορούμε να δώσουμε όνομα σε ό,τι συμβαίνει σε αυτή.

Το αρχαιότερο ερωτικό ποίημα που σώζεται ως τις μέρες μας έχει γραφτεί εδώ και τέσσερις χιλιάδες χρόνια. Πρόκειται για τα λόγια που μια Σουμέρια ιέρεια αφιερώνει στον βασιλιά της κατά την τελετή του

ιερού γάμου, όπου εκείνη είναι η συμβολική σύζυγος.

Σύζυγε, αγαπημένε της καρδιάς μου.

Μεγάλη η ομορφιά σου είναι, γλυκιά σαν το μέλι.

Λέοντα, αγαπημένε της καρδιάς μου,

μεγάλη η ομορφιά σου είναι, γλυκιά σαν το μέλι.

Μ' έχεις αιχμαλωτίσει, άσε με να παραμείνω

τρέμουσα μπροστά σου·

σύζυγε, θα ήθελα να οδηγηθώ από σένα στην κάμαρα.

Μ' έχεις αιχμαλωτίσει, άσε με να παραμείνω

τρέμουσα μπροστά σου·

Λέοντα, θα ήθελα να οδηγηθώ από σένα στην κάμαρα.

Σύζυγε, άσε με να σε χαϊδέψω·

το ερωτικό μου χάδι είν' απαλότερο κι από το μέλι.

Στην κάμαρα τη γεμάτη μέλι,

επίτρεψε να απολαύσουμε την ακτινοβολούσα ομορφιά

σου·

Λέοντα, άσε με να σε χαϊδέψω·

το ερωτικό μου χάδι είν' απαλότερο κι από το μέλι.

Σύζυγε, πήρες την ηδονή σου από μένα·

πες το στη μητέρα μου, κι εκείνη θα σου προσφέρει

λιχουδιές·

στον πατέρα μου, και θα σε γεμίσει δώρα.

Ο χρόνος και η σκόνη σκέπασαν τα ερωτικά της λόγια, ώσπου το 1880 οι πλάκες στις οποίες ήταν γραμμένα ήρθαν στο φως. Τελικά, οι πλάκες στάλθηκαν στο Μουσείο της Αρχαίας Ανατολής, στην Κωνσταντινούπολη, όπου και κείνται ξεχασμένες ανάμεσα σε άλλα τεκμήρια από την εποχή των Σουμερίων, όπως η αναφορά για μια ανθρωποκτονία ή για τη διάλυση ενός αρραβώνα.

Παράξενες παρέες χαίρεται η αιωνιότητα.

Ωστόσο, ακόμα πιο παράξενη είναι η σύμπτωση που ευνόησε ώστε μια εταιρεία να δωρίσει τους απαραίτητους πόρους προκειμένου, με αφορμή την ημέρα των ερωτευμένων, να καθίσταται η πλάκα κύριο κομμάτι μιας έκθεσης. Χάρη στην πρωτοβουλία αυτή, σήμερα κάθε τουρίστας έχει τη δυνατότητα να συγκινηθεί με τους στίχους της Σουμέριας ιέρειας.